

Brüssel, 6. november 2017
(OR. en)

13927/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2015/0288 (COD)

JUSTCIV 260
CONSOM 337
CODEC 1730

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	31. oktoober 2017
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2017) 637 final
Teema:	Muudetud ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV kaupade müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2017) 637 final.

Lisatud: COM(2017) 637 final

Brüssel, 31.10.2017
COM(2017) 637 final

2015/0288 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2017) 354 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

9. detsembril 2015. aastal võttis komisjon vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta². Ettepanekute eesmärk on aidata kaasa majanduskasvule tõelise digitaalse ühtse turu loomise teel, millest saaksid kasu nii tarbijad kui ka ettevõtjad, kõrvaldades peamised lepinguõigusega seotud tõkked, mis takistavad piiriülest kaubandust.

Käesoleva muudetud ettepanekuga teeb komisjon ettepaneku laiendada kaupade internetimüügi³ ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvaid teatavaid aspekte käsitleva direktiivi kohaldamisala nii, et see hõlmaks ka tavamüügi tehinguid.

Võttes arvesse äritegevuse ja tehnika kiiret muutumist tänu digitehnoloogia levikule, oli komisjoni algse ettepaneku eesmärk kiiremas korras kõrvaldada peamised tõkked, mis takistavad piiriülest kaubandust. Seepärast esitas komisjon esmajärjekorras ettepaneku, mis käsitles üksnes internetimüüki ja muud kaugmüüki. Ettepanekuga koos esitatud teatistes märkis komisjon: „*Arvestades kõiki levitamiskanaleid hõlmava ärimudeli [...] üha kasvavat tähtsust, astub komisjon kõik vajalikud sammud, et viia kaupade veebimüügi ja veebivälise müügi normid omavahel vastavusse. See tagab, et tarbijatel ja ettevõtjatel on võimalik toetuda sidusale õigusraamistikule.*“⁴ Selle sidususe tagamiseks lubas komisjon esitada kaasseadusandjatele tavamüügi tehinguid käsitlevad andmed, mida ta kogus ELi peamiste tarbijaõiguse direktiivide (kaasa arvatud direktiivi 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja garantiide kohta⁵, (edaspidi „tarbekaupade müügi direktiiv“) õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) toimivuskontrolli raames. Teatistes märkis komisjon ka seda, et andmete analüüsi tulemuste põhjal tehtud järelduste najal „*võivad kaasseadusandjad [...] kaupade veebimüügi ettepaneku käsitlemisel edasi liikuda, näiteks laiendades selle kohaldamisala*“⁶. Komisjoni poolt toimivuskontrolli raames kogutud asjaomased andmed edastati kaasseadusandjatele 2016. aasta augustis-septembris ja avaldati seejärel 2017. aasta mais.⁷

Kui ettepanekut arutati Euroopa Parlamendis ja nõukogus, rõhutasid kaasseadusandjad, et kaugmüüki ja tavamüüki reguleerivad normid peaksid olema sidusad. Nii Euroopa Parlamendi juhtivas siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis (IMCO) kui ka kaasatud õiguskomisjonis (JURI) internetimüügi ja muu kaugmüügi ettepanekuga tegelenud raportöörid on esitanud muudatusettepanekuid, millega laiendatakse ettepaneku kohaldamisala nii, et see hõlmaks kõiki müüja ja tarbija vahel sõlmitavaid müügilepinguid. Sellega seoses palus siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon Euroopa Parlamendi uuringuteenistusel läbi viia mõju eelhindamise,

1 COM(2015) 634 final

2 COM(2015) 635 final

3 Käesolevas seletuskirjas viitab termin „internetimüük“ „internetimüügile ja muule kaugmüügile“.

4 COM(2015) 633 final, lk 8.

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta, EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

6 COM(2015) 633 final, lk 8.

7 SWD(2017) 209 final. Aruande tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta ning täiendavad välisuuringud leiab siit (inglise keeles): http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332&ticket=ST-25614682-e2tNLEtewXUap6Gbc0Wzg4NGelXRUC7OXD3BkwIM0NNPzQKuVog4GztcwvMf4lakPH7LHq5ol9Z1Qp4vLHcpm-Jj71zxYb8yr4dh9M8XMrC8-AOP82AjNmHaQXuUINLKghPW4zVloMFwYYx6y0wJxqAl

selleks et muudatusettepanekute mõju hinnata. Euroopa Parlamendi mõjuhinnang avaldati 14. juulil 2017 ning selle järeldused toetavad seisukohta, et ettevõtjad ja tarbijad saaksid kasu eelkõige sellest, kui kõigi müügilepingute suhtes kehtiksid ühtsed normid⁸.

7. juulil 2017 toimunud mitteametlikul justiits- ja siseküsimuste nõukogu kohtumisel, aga ka nõukogu tsiviilõiguse töörühmas (lepinguõigus) on valdav enamik liikmesriikidest väljendanud arvamust, et kauba kaugmüügi ja tavamüügi suhtes erinevate normistike kohaldamise tulemuseks oleks õiguslik killustatus, ning väitnud, et kaupade müügi suhtes kohaldatavad õigusnormid peaksid alati olema samad, olenemata müügikanalist. Sellest tulenevalt on hulk liikmesriike asunud seisukohale, et komisjon peaks esitama muudetud ettepaneku, et laiendada direktiivi kohaldamisala ka tavamüügile.

Lisaks on muudetud ettepaneku eesmärk soodustada kiiremat edasiliikumist valdkonnas, mis on ühtse turu strateegiate keskmes, kooskõlas Euroopa Ülemkogu järeldustega. 2016. aasta juunis kutsus Euroopa Ülemkogu üles „lõpetama töö erinevate [...] ühtse turu strateegiatega [...] ning need ellu viima 2018. aastaks”⁹. 2017. aasta juunis rõhutas Euroopa Ülemkogu, „et EL ja selle liikmesriigid peavad jätkama jõupingutusi 2016. aasta juuni järeldustes esitatud ambitsioonide taseme saavutamiseks ühtse turu [...] osas. Nõukogu annab Euroopa Ülemkogu 2018. aasta juuni kohtumisel aru edusammudest, mida on tehtud ühtse turu süvendamisel, rakendamisel ja jõustamisel selle kõigis aspektides.”¹⁰

Vastusena eelnimetatud arengutele institutsioonidevahelistel läbirääkimistel esitab komisjon muudetud ettepaneku, millega laiendatakse esialgse ettepaneku kohaldamisala ka tavamüügile, võttes arvesse toimivuskontrolli¹¹ tulemusi ja Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud mõjuhinnangut, mida on põhjalikult kirjeldatud muudetud ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokumendis¹².

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Algse ettepaneku mõjuhinnangus on kirjeldatud probleeme, mida erinevused liikmesriikide lepinguõiguses põhjustavad nii tarbijatele kui ka ettevõtjatele. Tarbekaupade müügi direktiivis võetud minimaalse ühtlustamise lähenemisviis ei julgusta tarbijaid teistest ELi riikidest kaupu ostma ega ettevõtjaid teistesse ELi riikidesse müüma¹³. See tähendab, et tarbijad ja ettevõtjad ei saa siseturu võimalustest täit kasu. Toimivuskontrolli raames toimunud hindamine andis kinnitust, et selles valdkonnas tuleb säilitada ühtsed normid, mis kohalduvad nii kaugmüügi kui ka tavamüügi suhtes¹⁴.

Kuigi tarbijate kindlustunne piiriüleste internetiostude suhtes, mis moodustavad suurema osa piiriülesest tarbekaupade müügist, on komisjoni ettepaneku vastuvõtmisest saadik suurenenud, tunnevad tarbijad ennast siiski kindlamalt, kui teevad oste oma koduriigis¹⁵. Üks peamisi piiriülese e-kaubandusega seotud murekohti tarbijate jaoks on ebakindlus oma

8 http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29603258.

9 EUCO 26/16, http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244643506_et.pdf

10 EUCO 8/17, http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244643506_et.pdf

11 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta”.

12 SWD(2017) 354 final, „Kaupade müügilepinguid reguleerivate normide täieliku harmoneerimise mõju”.

13 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta”, lk 78.

14 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta”, lk 62–65.

15 72,4 % tarbijatest tunnevad ennast kindlalt, ostes kaupu oma koduriigis, samal ajal kui piiriüleselt oste tehes tunnevad ennast kindlalt 57,8 % tarbijatest. 2017. aasta tarbijatingimuste tulemustabel, mis on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=117250.

põhiliste lepingust tulenevate õiguste suhtes¹⁶. Samuti ei ole tarbijate kindlustunde suurenemine viinud piiriüleste ostutehingute arvu kerkimiseni samal määral¹⁷.

Ettevõtjate kindlustunne kaupade piiriülesel müügil ei parane endiselt. Viimase, 2016. aasta kogu Euroopa Liitu hõlmava uuringu kohaselt väidavad 58 % ELi jaemüüjatest, et tunnevad end veebis kaupu müües kindlalt. Ent üksnes 28 % tunnevad end kindlalt, kui müüvad internetis kaupu teistesse ELi riikidesse, ja 30 % tunnevad end kindlalt ainult siis, kui müüvad oma riigi tarbijatele¹⁸. Need uued andmed kinnitavad algsele ettepanekule lisatud mõjuhinnangus esiletoodud järeldust, et erinevused riikide lepinguõiguses on üks peamisi takistusi kaupade piiriülese müügi edenemisele: praegu veebimüügiga tegelevate jaemüüjate arvates on kaks neljast kõige olulisemast piiriülese kaubanduse takistusest erinevused riikide lepinguõiguses (38,1 %) ja erinevused riikide tarbijakaitsenormides (37,4 %)¹⁹. Ka asjaolu, et jaemüüjad tegelevad püsivalt vähe tegeliku piiriülese e-kaubandusega, peegeldab neid seisukohti²⁰.

Erinevused liikmesriikide õigusnormides, mis reguleerivad tarbijalepinguid, mõjutavad ka piiriülese tavamüügiga tegelevaid ettevõtjaid ja tarbijaid: ELi tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli raames läbi viidud analüüsi tulemused näitavad, et 42 % tavamüügiga tegelevatest jaemüüjatest ja 46 % kaugmüügi kanaleid kasutavatest jaemüüjatest peavad erinevate tarbijakaitsese- ja lepinguõiguse nõuete täitmisega seotud kulusid oluliseks takistuseks piiriülesele müügile²¹. Samal ajal näitavad hiljutise REFIT toimivuskontrolli andmed, et 72 % tarbijatest leiavad, et erinevad tarbija õigused puudusega toote korral on oluline või väga oluline tegur, mida teises ELi riigis tavapäraste ostutehingute korral arvesse võtta²².

Algse ettepaneku eesmärk oli seega kaotada peamised lepinguõigusega seotud tõkked, mis takistavad piiriülest kaubandust, selleks et kõrvaldada probleemid, mida õigusraamistiku keerukus põhjustab nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele, ning ka ettevõtjatele lepinguõiguse erinevustest tulenevad kulud.

Muudetud ettepanekul, mis kohaldub igat liiki müügi suhtes, on sama eesmärk ja see aitab eesmärgi saavutamisele isegi rohkem kaasa, kuna ka need kauplejad, kes tegelevad piiriülese tavamüügiga või kaaluvad sellega tegelemist, kannatavad riikide erinevatest lepinguõiguse normidest tuleneva ebakindluse ja kulude tõttu, mis omakorda viib selleni, et piiriülene müük väheneb, tarbijatel on vähem valikut ja hinnakonkurents toimib vähem. Lisaks saab käesoleva muudetud ettepanekuga hoida oma koduriigis nii kaug- kui ka tavamüügiga tegelevate kauplejate jaoks ära negatiivse mõju, mis võiks tekkida olukorras, kus erinevate müügikanalite suhtes kohalduvad ühe riigi lepinguõiguse eri normid. Seetõttu vastab ettepanek suundumusele kasutada rohkem erinevaid müügikanaleid ja sobib nii tarbijate kui ka ettevõtjatega seotud turu arenguga.

16 Euroopa Komisjoni tarbijauuring, milles tehakse kindlaks digitaalse ühtse turu peamised piiriülesed takistused ja millised on kõige probleemsemad valdkonnad, („Identifying the main cross-border obstacles to the DSM and where they matter most“), 2015.

17 2017. aasta tarbijatingimuste tulemustabel

18 Uuring „Jaemüüjate hoiakud piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitses suhtes“, 2016, lk 120.

19 Uuring „Jaemüüjate hoiakud piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitses suhtes“, 2016, lk 123-124. Neid takistusi peeti kõige olulisemaks kohe pärast „suuremat pettuse- ja maksmata jätmise riski piiriülese müügi puhul“ (39,7 %) ning „erinevusi riikide maksunõuetes“ (39,6 %).

20 Uuring „Jaemüüjate hoiakud piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitses suhtes“, 2016, lk 105.

21 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta“, lk 100-101.

22 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta“, lk 100.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Muudetud ettepaneku olulisemad materiaalõiguslikud sätted käsitlevad peamisi erinevusi liikmesriikide kohustuslikes tarbijakaitse normides pärast tarbekaupade müügi direktiivi minimaalselt ühtlustatud normide rakendamist liikmesriikides. Need peamised erinevused riigisisestes normides mõjutavad seda, kas ja millises ulatuses kauplejad otsustavad müüa oma kaupu piiriülesest. Kuigi ettepanekus võetakse aluseks tarbekaupade müügi direktiivi normid (kusjuures ettepanekuga nähakse ette direktiivi kehtetuks tunnistamine), ühtlustatakse selles täies ulatuses kaupade vastavuskriteeriumid, tarbijatele kasutada olevate õiguskaitsevahendite hierarhia ning kasutamise kord.

Ettepanek täiendab horisontaalseid õigusakte tarbijakaitse valdkonnas, eeskätt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta²³. Need kaks õigusakti ei kattuks omavahel, vaid toimiksid teineteist täiendavalt, kuna direktiiv 2011/83/EL sisaldab peamiselt sätteid, mis käsitlevad lepingueelseid teavitamisnõudeid, õigust taganeda kauglepingutest ja väljaspool ärruume sõlmitud lepingutest, ning kauba kättetoimetamist ja riisiko üleminekut reguleerivaid norme, ent kauba müügilepinguid käsitleva ettepanekuga nähakse ette normid, mis käsitlevad kauba vastavust lepingutingimustele, õiguskaitsevahendid, mida tarbija saab kauba mittevastavuse korral kasutada, ja õiguskaitsevahendite kasutamise kord. Ettepanek on kooskõlas ka ELi tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli tulemustega²⁴.

Ettepanekut täiendavad sektoripõhised liidu õigusaktid, nagu ökodisaini²⁵ või energiamärgistust²⁶ käsitlevad õigusaktid, nende rakendusaktid ja delegeeritud aktid, millega kehtestatakse tootepõhised vastupidavusnõuded.

Ettepanek on kooskõlas ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades²⁷ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”),²⁸ millega nähakse ette normid kohtualluvuse ja kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on seotud meetmetega, mille komisjon on välja pakkunud teatistes, mis käsitleb terviklikku lähenemisviisi piiriülese e-kaubanduse ergutamisele Euroopa kodanike ja äriühingute jaoks²⁹. Igaüks neist meetmetest ergutab oluliselt piiriülest e-kaubandust Euroopas ning koostoimes moodustavad need paketi, mis sisaldab üksteist täiendavaid ja vajalikke elemente selleks, et suurenenud piiriülesest e-kaubandusest täit kasu saada. Eeskätt

23 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ, ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

24 SWD(2017) 209 final, „Aruanne tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli kohta“.

25 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35.

26 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/30/EL energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses, ELT L 153, 18.6.2010, lk 1–12.

27 ELT L 351, 20.12.2012, lk 1–32.

28 ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

29 COM(2016) 320 final. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Terviklik lähenemisviis piiriülese e-kaubanduse ergutamisele Euroopa kodanike ja äriühingute jaoks.

peaks liikmesriikide lepinguõiguse põhisätete täielik ühtlustamine hõlbustama kavandatud geoblokeerimise määruse³⁰ rakendamist, kuna sellega kõrvaldatakse üks peamisi põhjuseid, miks ettevõtjad geoblokeerimist kasutavad.

Muudetud ettepanek on kooskõlas digitaalse sisu üleandmist käsitleva direktiivi ettepanekuga. Mõlemal ettepanekul on mängida tähtis roll digitaalse ühtse turu kõigi võimaluste ärakasutamises, kusjuures muudetud ettepanek on paketi väga oluline osa, kuna kaupade müük moodustab kogu piiriülesest kaubandusest üle 80 %³¹.

Teatistes digitaalse ühtse turu strateegia rakendamise vahekokkuvõtte kohta³² kutsus komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles võtma kiiremas korras vastu kõik esitatud ettepanekud, pidades silmas vajadust kiiresti kõrvaldada allesjäänud tõkked ja muuta toimiv digitaalne ühtne turg reaalsuseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva muudetud ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114 ning selle põhieesmärk on siseturu rajamise ja toimimise parandamine.

Nagu on selgitatud 1. punktis, on tarbekaupade direktiiviga ette nähtud minimaalne ühtlustamine viinud selleni, et liikmesriikides reguleerivad tarbijalepinguid erinevad õigusnormid; seda seetõttu, et liikmesriigid on kehtestanud kohustuslikud normid, mis lähevad kaugemale tarbekaupade direktiivis sätestatud miinimumnõuetest³³. Erinevad õigusnormid takistavad piiriülest kaubandust ning seetõttu on neil otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele ning need piiravad konkurentsi. Ettepanek kõrvaldab põhivabaduste teostamist segavad takistused, mille põhjuseks on erinevused riikide lepinguõiguse normides, eelkõige täiendavad tehingukulud piiriüleste tehingute puhul ning tarbijate ebakindlus oma õiguste suhtes, kui nad sooritavad oste mõnes muus ELi liikmesriigis. Kõigil nendel teguritel on otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele, need piiravad konkurentsi ning annavad tunnistust sellest, et tarbekaupade müügi direktiiviga ette nähtud minimaalsest ühtlustamisest ei ole piisanud liidus tarbekaupade piiriülese müügiga seotud probleemide lahendamiseks siseturul.

Kehtiva minimaalse ühtlustamise direktiivi 1999/44/EÜ kehtetuks tunnistamine ja selle asendamine täielikku ühtlustamist ettenägeva direktiiviga, mille kohaldamisala on laiendatud, nii et see hõlmab nii kaugmüüki kui ka tavamüüki, aitab luua sidusa õigusraamistiku, mis toetab siseturu toimimist. Ettepanek tagab ELis tarbijakaitse üldise kõrge taseme, nähes ette täielikult ühtlustatud kohustuslike normide kogumi, millega säilitatakse kaitse tase, mille praegu tagab tarbijatele tarbekaupade müügi direktiiv, ja mitmel juhul isegi tõstetakse seda.

30 COM(2016) 289 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu, mis käsitleb siseturul asukohapõhist piiramist ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ.

31 Digitaalsete lepingute ettepanekutele lisatud mõjuhindang, SWD(2015) 274 final, lk 5.

32 COM(2017) 228 final. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele digitaalse ühtse turu strateegia rakendamise vahekokkuvõtte kohta – Ühendatud digitaalne ühtne turg kõigile.

33 See teave on saadud peamiselt teadetest, mille liikmesriigid on saatnud komisjonile direktiivi 2011/83/EL artiklite 32 ja 33 kohaselt seoses nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ja direktiivi 1999/44/EÜ ülevõtmisega; teadete täisteksti vt aadressil: http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/rights-contracts/directive/notifications/index_en.htm.

- **Subsidiaarsus**

Muudetud ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Liikmesriigid ei suuda üksi piisavalt saavutada eesmärki kõrvaldada tarbijalepinguõigusest tulenevad tõkked ja edendada sel teel siseturu toimimist, millest saavad kasu nii ettevõtjad kui ka tarbijad. Tarbekaupade müügi direktiivis sätestatud kaupade müüki käsitlevate normide puhul on ühtlustamine minimaalne ja seega on liikmesriikidel võimalus neid erinevalt rakendada. Selle tagajärjel on liikmesriigid kehtestanud erinevad õigusnormid ja piiriülese müügi puhul on suurenenud tehingukulud. Ainult koordineeritud sekkumine liidu tasandil, mille eesmärk on kõrvaldada riikide lähenemisviisides esinevad lahknevused Euroopa Liidu tarbijaõiguse täieliku ühtlustamise teel, saab aidata kaasa siseturu väljakujundamisele, lahendades selle probleemi.

ELi tasandi algatus kindlustab tarbijalepinguõiguse ühtse arengu, tagades samas kõigile ELi tarbijatele võrdse kõrgetasemelise kaitse. See annab õiguskindluse ettevõtjatele, kes soovivad müüa oma kaupu teistes liikmesriikides. Sellist tulemust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega. Ettepanekuga ühtlustatakse täielikult teatavad peamised õiguskaitsevahendid, mida tarbijad saavad lepingu kohaselt kasutada, ja nende kasutamise tingimused. Seega loob see ühtse normide kogumi, mis tagab tarbijatele nii koduriigis kui ka piiriüleselt, nii kaugmüügi kui ka tavamüügi puhul tarbijakaitse ühtlaselt kõrge taseme kogu Euroopa Liidus ja võimaldab kauplejatel müüa tarbijatele kõigis liikmesriikides samadel lepingutingimustel. Seega vähendab ettepanek oluliselt kulusid, mida kauplejad kannavad seoses õigusnormidest tulenevate nõuete täitmisega, säilitades samal ajal üldiselt kõrge tarbijakaitse taseme ELis ja suurendades tarbijate heaolu tänu paremale kaubavalikule ja madalamatele hindadele.

Nagu on märgitud ka Euroopa Parlamendi tellitud mõjuhindangus, oleksid ELi tasandi meetmed, eelkõige meetmed, mis kohalduvad ka tavamüügi suhtes, tulemuslikumad kui riikliku tasandi meetmed. Kõigis liikmesriikide parlamentidelt saadud arvamustes kaupade interneti- ja muud kaugmüüki käsitleva ettepaneku kohta väljendati vastuseisu kauba kaugmüügi ja tavamüügi jaoks eri normide kehtestamisele³⁴.

Täielik ühtlustamine on juba osutunud edukaks ELi tarbijakaitse õigusaktide valdkonnas, eeskätt direktiivis 2011/83/EL sätestatud normide kaudu, millega tagatakse kõigile tarbijatele Euroopa Liidus ühesugused tarbijaõigused, mida tõlgendatakse ja jõustatakse ühetaoliselt kõigis liikmesriikides.

Ettepanek pakub ühtset õiguslikku alust koordineeritud jõustamismeetmete võtmiseks vastavalt määrusele nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta)³⁵ ja ettepanekuga ette nähtud täielikult ühtlustatud ühtsed normid hõlbustaksid jõustamismeetmete võtmist suurel määral. Seega tugevdatakse ELi õigusaktide jõustamist ELi tarbijate huvides. Sellist tulemust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega.

34 Arvamused esitasid Saksamaa, Tšehhi Vabariigi, Iirimaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaade, Austria, Portugali ja Rumeenia parlamendid. Arvamused leiab aadressilt: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/npo/index_en.htm.

35 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta, ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

- **Proportsionaalsus**

Muudetud ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, sest ettepanek ei lähe eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Selle ettepanekuga ei ühtlustata kaupade müügilepingute kõiki aspekte. Ettepanekus keskendutakse sellele, et täiendavalt ühtlustada üksnes piiriüleste tehingute puhul olulisi, ELi tarbijate peamisi lepingupõhiseid õigusi käsitlevaid kohustuslikke sätteid, mida sidusrühmad peavad kaubandustõketeks ja mis on tarbijate usalduse suurendamiseks vajalikud. Pealegi sekkutakse riikide õigusesse märgatavalt vähem tänu asjaolule, et õiguslikuks vormiks valiti määruse asemel direktiiv (vt allpool „Õigusakti valik”).

- **Õigusakti valik**

Direktiivi valimine jätab liikmesriikidele vabaduse kohandada õigusakti rakendamist vastavalt siseriiklikule õigusele, tagades samal ajal lihtsate ja ajakohaste normide kehtestamise, millega kaotatakse lepinguõigusest tulenevad kaubandustõkked, luuakse ettevõtjatele võrdsed võimalused ning tagatakse, et tarbijakaitse tase on kõigi tarbijate jaoks kogu ELis ühtmoodi kõrge.

Määruse korral tuleks direktiiviga võrreldes kehtestada palju üksikasjalikum ja ulatuslikum normistik, sest see eeldab vahetut kohaldamist. Sellega sekkutaks riigisissesse õigusesse märgatavalt rohkem.

3. JÄRELHINDAMISTE TULEMUSED, KONSULTEERIMINE SIDUSRÜHMADEGA JA MÕJUHINNANGUD

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Konsulteerimisprotsess

Algsele ettepanekule eelnes ulatuslik konsulteerimisprotsess, mille raames toimusid nii avalikud kui ka suunatud konsultatsioonid. Komisjon soovis koguda selles küsimuses võimalikult palju ja tasakaalustatud arvamusi ning andis võimaluse väljendada oma arvamust kõigile asjaomastele isikutele (ettevõtjad, tarbijad, riigiasutused, juristid ja teadlased)³⁶. Konsultatsioonide tulemused leiab dokumendist COM(2015) 635 final.

Pärast algse ettepaneku vastuvõtmist konsulteeris komisjon veel sidusrühmadega toimivuskontrolli käigus, mis hõlmas ka tarbekaupade müügi direktiivi, ning võttis arvesse kaupade interneti- ja muud kaugmüüki käsitleva ettepaneku kohta esitatud seisukohti. Sidusrühmadel oli võimalus osaleda avalikus veebikonsultatsioonis, mis kestis 2016. aasta maist kuni septembrini, mitmes suunatud konsultatsioonis, mille viisid läbi välistöövõtjad tugiuuringute koostamise käigus ajavahemikus aprillist 2016 kuni jaanuarini 2017, ning aruteludes spetsiaalses sidusrühmade eksperdirühmas, kuhu kuulusid peamised Euroopa ja liikmesriikide tarbija- ja ettevõtlusorganisatsioonid. Konsultatsioonide tulemusi on kirjeldatud töödokumendis SWD(2017) 209 final ja asjaomases tugiuuringus, mis käsitleb tarbekaupade müügi direktiivi kohase minimaalse ühtlustamise kulusid ja kasu ning eri müügikanaleid

36

Lisateavet konsultatsioonide kohta leiab aadressil http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index_en.htm

reguleerivate ELi normide võimaliku täieliku ühtlustamise ja omavahel vastavusse viimise kulusid ja kasu³⁷.

Sidusrühmad on korduvalt toonitanud, et nii kaugmüügi kui ka tavamüügi suhtes kohalduvad tarbijalepinguõiguse normid peaksid olema sidusad. Digitaalsete lepingute ettepanekute vastuvõtmisele eelnenud avaliku konsultatsiooni käigus hoiatasid liikmesriigid, ettevõtjate ühendused ja tarbijaorganisatsioonid selle eest, et kauba kaug- ja tavamüügi suhtes võimalik erinevate normide kohaldamine toob kaasa negatiivsed tagajärjed. Toimivuskontrolli täiendav uuring³⁸ kinnitas samuti, et liikmesriikide ametiasutused, ettevõtlus- ja tarbijaorganisatsioonid kõik on kindlalt seda meelt, et tarbijatega sõlmitavaid tava- ja kaugmüügilepinguid peaks reguleerima ühtne normistik. Nad usuvad, et see parandaks läbipaistvust ja vähendaks keerukust ning muudaks süsteemi nii tarbijate kui ka kauplejate jaoks arusaadavamaks. Lisaks muudaks see piiriülese müümise ja ostmise lihtsamaks, suurendaks konkurentsi, vähendaks kauplejate jaoks õigusnormidest tulenevate nõuete täitmisega seotud kulusid ja tooks tarbijate jaoks hinnad alla.

- **Mõju hindamine**

Algse ettepaneku kohta viidi läbi mõju hindamine ning algse ettepanekuga koos avaldati mõju hindamise aruanne ja kommenteeritud kokkuvõte³⁹.

Muudetud ettepanekule lisatud talituste töödokumendis on komisjon mõjuhinnangut täiendanud toimivuskontrolli tulemuste ja selle raames kogutud andmete analüüsiga ning võtnud arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud mõjuhinnangut⁴⁰. Lisaks käsitles komisjon ka viimaseid andmeid, mis on avaldatud 2017. aasta tarbijatingimuste tulemustabelis, mis põhineb kõigis ELi riikides tarbijate ja jaemüüjate hulgas läbi viidud spetsiaalsetel representatiivsetel uuringutel⁴¹. Talituste töödokumendis on esitatud põhjalik ülevaade kauba müügilepinguid reguleerivate täielikult ühtlustatud normide mõjust ettevõtjate ja tarbijate jaoks ning sellest tulenevalt ka liikmesriikide ja ELi digitaalse ja siseturu jaoks.

Komisjoni analüüs näitab, et probleemid, mis on seotud tarbekaupade müügi direktiivi rakendamisel erinevate siseriiklike õigusnormide kehtestamisega, mõjutavad nii kaugmüüki kui ka tavamüüki. Õiguskontrollikomiteelt 2. mail 2017 positiivse arvamuse⁴² saanud toimivuskontrolli tulemused kinnitavad kauba kaugmüüki käsitlevas ettepanekus tehtud komisjoni poliitikavalikuid ning annavad tunnistust sellest, et kaug- ja tavamüüki reguleeriva normistiku sidusus oleks üldiselt positiivse mõjuga tarbijatele ja ettevõtjatele ühtsel turul⁴³.

- **Põhiõigused**

Muudetud ettepanek mõjutab positiivselt mitut ELi põhiõiguste hartaga tagatud õigust, eelkõige artikli 38 kohast tarbijakaitset ning artikli 16 kohast ettevõtlusvabadust.

37 http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332

38 Uuring, mis käsitleb tarbekaupade müügi ja garantiide direktiivi 1999/44/EÜ kohase minimaalse ühtlustamise kulusid ja kasu ning eri müügikanaleid reguleerivate ELi normide võimaliku täieliku ühtlustamise ja omavahel vastavusse viimise kulusid ja kasu, lk 44.

39 Mõju hindamise aruanne ja selle kokkuvõte on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/justice/contract/index_en.htm.

40 SWD(2017) 354 final, „Kaupade müügilepinguid reguleerivate normide täieliku harmoneerimise mõju“.

41 2017. aasta tarbijatingimuste tulemustabel

42 2016/JUST/023, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/publications/fitness-check-consumer-and-marketing-law_en.

43 Kokkuvõtte uuringust, mis käsitleb tarbekaupade müügi direktiivi kohase minimaalse ühtlustamise kulusid ja kasu ning eri müügikanaleid reguleerivate ELi normide võimaliku täieliku ühtlustamise ja omavahel vastavusse viimise kulusid ja kasu.

Kaupade kaug- ja tavamüüki reguleerivate täielikult ühtlustatud normide kogumiga saavutatakse põhiõiguste harta artikli 38 eesmärk tagada tarbijakaitse kõrge tase kogu ELis, sest ELi tarbijatele antakse selged ja konkreetsed õigused kaupade ostmisel nii oma riigist kui ka teistest liikmesriikidest. Kuigi nende normidega asendatakse kaupade suhtes kohalduvad siseriiklikud normid, mis võib mõnes aspektis vähendada tarbijakaitse taset paaris liikmesriigis, kaalub selle siiski üles tarbijakaitse paranemine muudes aspektides kehtiva siseriikliku õigusega võrreldes.

Samuti aitab kaupade kaug- ja tavamüügi täielikult ühtlustatud normide kogum saavutada artikli 16 eesmärki, sest kaupade müümine ELis tehakse ettevõtjatele lihtsamaks. Seega parandatakse nende suutlikkust laiendada oma äritegevust.

Lisaks aitavad selged lepinguõigusest tulenevad õigused saavutada artikli 47 eesmärki (õigus tõhusale õiguskaitsele), sest sellega suurendatakse kõigi võimalusi kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Uute normidega tuleks täpsustada, milliseid õiguskaitsevahendeid on võimalik vaidluste korral kasutada.

4. MÕJU EELARVELE

Muudetud ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Muudetud ettepanekuga laiendatakse algse ettepaneku kohaldamisala, mis piirdus interneti- ja muu kaugmüügiga, ka tavamüügi suhtes. Algsesse ettepanekusse on tehtud tehnilised muudatused, mis on vajalikud ettepaneku kohaldamisala laiendamise ja direktiivi 1999/44/EÜ kehtetuks tunnistamise tõttu, nimelt kustutatakse viited „internetimüügile ja muule kaugmüügile“, lisatakse säte direktiivi 1999/44/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta, sealhulgas ajaline täpsustus lepingute kohta, mille suhtes kehtivad muudetud ettepaneku rakendusmeetmed, ning lisatakse teatavad direktiivi 1999/44/EÜ sätted, mis on viimatinimetatud direktiivi kehtetuks tunnistamise tõttu vajalikud käesoleva direktiivi täielikkuse seisukohast, nagu näiteks „tootja“ määratlus. Samuti on tehtud hulk tehnilisi muudatusi õigusakti teksti sidususe ja selguse parandamiseks.

Muudatusi on tehtud põhjendustes 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 26, 28, 30, 34, 37, 38 ja 42. Algne põhjendus 4 on välja jäetud ning algsetele põhjendustele 5, 6 ja 7 on antud vastavalt uued numbrid 4, 5 ja 6 ning lisatud on uus põhjendus 7. Õigusakti teksti on muudetud artiklites 1, 2, 15 ja 19 ning lisatud on uued artiklid 20 ja 21. Algsed artiklid 20, 21 ja 22 on ümber nummerdatud vastavalt artikliteks 22, 23 ja 24.

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁴⁴,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et säilitada konkurentsivõime ülemaailmsel turgudel, tuleb liidul parandada siseturu toimimist ja tulemuslikult lahendada mitmed probleemid, mis kaasnevad üha enam tehnoloogiapõhiseks muutuva majandusega. Digitaalse ühtse turu strateegiaga⁴⁵ on ette nähtud terviklik raamistik, mis lihtsustab digitaalse mõõtme integreerimist ühtsesse siseturgu. Strateegia esimene samm püüab tegelda killustatusega ELi-siseses kaubanduses, kõrvaldades peamised piiriülese e-kaubanduse arengu ees seisvad takistused, mis ei lase areneda piiriülesel e-kaubandusel, mis moodustab ettevõtjate ja tarbijate vahelistest piiriülestest kaupade müügilepingutest kõige olulisema osa.
- (2) ~~Tõelise digitaalse ühtse turu saavutamiseks~~ Siseturu heaks toimimiseks on vaja ühtlustada kaupade müügilepingute teatavaid aspekte, võttes aluseks kõrge tarbijakaitse taseme.
- (3) E-kaubandus on ~~digitaalsel ühtsel siseturul üks peamisi peamine~~ majanduskasvu mootoreid. Siiski ei ole selle potentsiaal kaugeltki täielikult ära kasutatud. Liidu konkurentsivõime tugevdamiseks ja majanduskasvu edendamiseks peab liit tegutsema kiiresti ja julgustama ettevõtjaid kasutama ära kõiki võimalusi, mida pakub ~~digitaalne ühtne siseturg. Digitaalse ühtse Siseturu~~ potentsiaali saab ära kasutada ainult siis, kui kõik turuosalisel saavad hõlpsalt osaleda kaupade interneti piiriüleses müügis, sealhulgas e-kaubanduse tehingutes ja teha kindlustundega veebis tehinguid. Lepinguõiguse normid, mille alusel turuosalisel sõlmivad tehinguid, on ühed peamised tegurid, mille alusel ettevõtjad otsustavad, kas hakata kaupu ~~internetis~~

⁴⁴ ELT C 264, 20.7.2016, lk 57.

⁴⁵ COM(2015) 192 final

piiriüleselt pakkuma või mitte. Need normid mõjutavad ka tarbijate valmidust sellist poodlemist omaks võtta ja usaldada.

- (4) ~~Kuigi kaupade internetimüük moodustab suurema osa kaugmüügist liidus, peaks käesolev direktiiv hõlmama kõiki kaugmüügi kanaleid, sealhulgas telefoni ja postimüüki, et vältida põhjendamatuid konkurentsimoonutusi ja luua võrdsed võimalused kõigile kaugmüügiga tegelevatele ettevõtjatele.~~
- (54) Kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi suhtes kohaldatavad liidu normid on endiselt killustatud, kuigi lepinguelse teabe nõudeid, taganemisõigust kauglepingutest ja kättetoimetamise tingimusi käsitlevad normid on juba täielikult ühtlustatud. Muud olulised lepingulised elemendid, nagu vastavuskriteeriumid, õiguskaitsevahendid ja nende kasutamise kord lepingutingimustele mittevastavate kaupade puhul, on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 1999/44/EÜ⁴⁶ praegu ühtlustatud minimaalsel tasemel. Liikmesriikidel on olnud võimalus minna kaugemale liidu standarditest ning võtta vastu norme, mis tagavad tarbijakaitse veelgi kõrgema taseme. Seda õigust on nad kasutanud eri tahkude suhtes ja erinevas ulatuses. Selle tagajärjel erinevad praegu ~~tarbijalepinguõigust käsitlevaid liidu õigusakte~~ direktiivi 1999/44/EÜ ülevõtvad siseriiklikud õigusnormid oluliselt ~~müügilepingu~~ olulistest elementides, milleks on muu hulgas õiguskaitsevahendite hierarhia, seadusest tuleneva garantii kestus, tõendamiskohustuse ümberpööramise periood või müüjale toote puudusest teatamine.
- (65) Olemasolevad erinevused võivad kahjustada ettevõtjaid ja tarbijaid. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 593/2008⁴⁷ peavad ettevõtjad, kes suunavad tegevuse teiste liikmesriikide tarbijatele, võtma arvesse tarbijalepinguõigust käsitlevaid kohustuslikke norme riigis, mis on tarbija harilik elukohariik. Kuna need normid erinevad liikmesriigiti, võib ettevõtjale tekkida täiendavaid kulusid. Seega võivad paljud ettevõtjad eelistada jätkata kauplemist kodumaal või eksportida vaid ühte või kahte liikmesriiki. Selline kulude ja piiriülese e-kaubandusega seotud riskide minimeerimise valik toob kaasa äritegevuse laiendamise võimaluste ja mastaabisäästu kaotuse. Eriti mõjutab see väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid.
- (76) Kuigi määruse (EÜ) nr 593/2008 rakendamise tulemusena on ~~internetimüügi või muu kaugmüügi puhul~~ välismaalt ostmisel tarbijatele tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse, mõjub killustatus halvasti ka tarbijate usaldusele ~~e-kaubanduse~~ piiriüleste tehingute vastu. Kuigi usaldamatuse põhjuseid on mitmeid, on tarbijate suurimaks mureks ebakindlus peamistes lepingulistes õigustes. Selline ebakindlus valitseb sõltumata sellest, kas tarbijad on või ei ole kaitstud nende oma liikmesriigi tarbijalepinguõiguse kohustuslike normidega, kui müüja suunab oma piiriülese tegevuse neile, või kas tarbijad sõlmivad või ei sõlmi piiriüleseid lepinguid müüjaga, ilma et asjaomane müüja tegeleks kaubandustegevusega tarbijate liikmesriigis.
- (7) Kuigi kaupade müük interneti teel moodustab ülekaalukalt suurema osa piiriülesest müügist liidus, mõjutavad erinevused liikmesriikide lepinguõiguses võrdselt nii jaemüüjaid, kes kasutavad kaugmüügi kanaleid, kui ka jaemüüjaid, kes tegelevad tavamüügiga, ning takistavad nende tegevuse laiendamist teistesse riikidesse. Käesolev direktiiv peaks hõlmama kõiki müügikanaleid, selleks et luua võrdsed võimalused kõigile ettevõtjatele, kes tarbijatele kaupu müüvad. Kehtestades kõigi müügikanalite kohta ühtsed normid, peaks käesolev direktiiv ära hoidma erinevuste

46 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta, EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

47 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”), ELT L177, 4.7.2008, lk 6.

tekke, mis tekitaks ebaproportsionaalselt suure koormuse kõiki müügikanaleid kasutavatele jaemüüjatele liidus, kelle arv pidevalt kasvab. ELi tarbija- ja turundusõiguse toimivuskontrolli (mis hõlmas ka direktiivi 1999/44/EÜ⁴⁸) tulemused kinnitasid, et kõigi müügikanalite puhul tuleks säilitada sidusad normid, mis reguleerivad müüki ja garantiisid.

- (8) Nende Liikmesriikide õigusnormide killustatusest tulenevate probleemide lahendamiseks peaks ettevõtjatel ja tarbijatel olema võimalik toetuda kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi täielikult ühtlustatud, sihipärasele normistikule. Ühtsed normid on vajalikud tarbijalepinguõiguse mitme olulise aspekti osas, mis praeguse minimaalse ühtlustamise põhimõtte tulemusena on toonud kaasa erinevused ja kaubandustõkked kogu liidus. Seega tuleks käesoleva direktiiviga tunnistada kehtetuks minimaalse ühtlustamise direktiiv 1999/44/EÜ ja kehtestada kaupade müügilepingute suhtes täielikult ühtlustatud normid.
- (9) Täielikult ühtlustatud tarbijalepinguõiguse normid lihtsustavad kauplejate jaoks kaupade pakkumist teistes liikmesriikides. Ettevõtjate kulud on väiksemad, sest neil ei ole enam vaja võtta arvesse erinevaid tarbijakaitse kohustuslikke norme. Stabiilse lepinguõiguse tingimustes on neil kaugmüügi korral teistesse liikmesriikidesse suurem õiguskindlus.
- (10) Suurem konkurents jaemüüjate vahel toob endaga tõenäoliselt kaasa selle, et tarbijate jaoks laieneb konkurentsivõimelisemate hindadega kaubavalik. Tänu täielikult ühtlustatud sihipärasele normidele saavad tarbijad kasu kõrgetasemelisest tarbijakaitsest ja suureneb heaolu. See omakorda suurendab tarbijate usaldust piiriülese kaugkaubanduse ja eelkõige internetipõhise kaubanduse vastu. Tarbijad teevad suurema kindlusega piiriüleseid kaugoste, teades, et neil on kogu liidus ühesugused õigused.
- (11) Käesolev direktiiv hõlmab kaupade ~~internetimüügi ja muu kaugmüügi~~ suhtes kohaldatavaid norme, mis käsitlevad ainult peamisi aspekte, mis on vajalikud lepinguõigusega seotud tõkete kaotamiseks ~~digitaalsel ühtsel~~ siseturul. Selleks tuleks täielikult ühtlustada vastavusnõuete normid, õiguskaitsevahendid, mida tarbijatel on võimalik kasutada kauba lepingutingimustele mittevastavuse korral, ja nende kasutamise kord ning tõsta tarbijakaitse taset võrreldes direktiiviga 1999/44/EÜ.
- (12) Kui leping sisaldab nii kaupade müüki kui ka teenuste osutamist, tuleks käesolevat direktiivi kohaldada ainult kaupade müüki käsitleva osa suhtes kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/83/EL⁴⁹ kasutusele võetud lähenemisviisiga.
- (13) Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada selliste kaupade suhtes nagu DVDd ja CDd, mis toimivad üksnes digitaalse sisu kandjana. Seevastu tuleks direktiivi kohaldada sellistesse kaupadesse nagu kodumasinad või mänguasjad paigaldatud digitaalse sisu

48 Komisjoni talituste töddokument {SWD(2017) 208 final} – Aruanne toimivuskontrolli kohta, mis hõlmab järgmisi õigusakte: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/29/EÜ, 11. mai 2005, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebausate kaubandustavade direktiiv); nõukogu direktiiv 93/13/EMÜ, 5. aprill 1993, ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/6/EÜ, 16. veebruar 1998, tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ, 25. mai 1999, tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/22/EÜ, 23. aprill 2009, tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/114/EÜ, 12. detsember 2006, eksitava ja võrdleva reklaami kohta.

49 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ, ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

suhtes, mille puhul digitaalne sisu on integreeritud sellisel viisil, et tema funktsioonid alluvad kauba enda põhifunktsioonidele ja see toimib kauba lahutamatu osana.

- (14) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide lepinguõigust valdkondades, mida käesoleva direktiiviga ei reguleerita. Samuti peaks liikmesriikidel olema teatavates käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades vabadus näha kehtestada käesoleva direktiiviga reguleerimatatud aspektidega seotud normeette täpsemaid tingimusi ulatuses, milles need ei ole käesoleva direktiiviga täielikult ühtlustatud: see puudutab tarbijate õiguste teostamise aegumistähtaegu, ja müügarantiisid. Samuti, mis puudutab ja müüja tagasinõude õigust, siis liikmesriikidel peaks olema vabadus näha selle õiguse teostamiseks ette täpsemad tingimused.
- (15) ~~Samadele põhimõtetele viidates tuleks kohaldada~~ Käesoleva direktiivi normide ja tõlgendada neid kooskõlas täiendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 1999/44/EÜ ja direktiiviga direktiivi 2011/83/EL norme. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/83/EL sisaldab peamiselt sätteid, mis käsitlevad lepingueelseid teavitamisnõudeid, õigust taganeda kauglepingutest ja väljaspool ärruume sõlmitud lepingutest, ning kauba kättetoimetamist ja riisiko üleminekut reguleerivaid norme, siis käesoleva direktiiviga nähakse ette normid, mis käsitlevad kauba vastavust, õiguskaitsevahendid, mida tarbija saab kauba mittevastavuse korral kasutada, ja õiguskaitsevahendite kasutamise kordnagu on tõlgendatud Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikas.
- (16) Õigusselguse huvides sisaldab peaks käesolev direktiiv sisaldama müügilepingu mõistet. Määratluse kohaselt kuuluvad peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluma ka lepingud, mis käsitlevad kaupu, mida tuleb alles toota või valmistada, sealhulgas tarbija esitatud kirjelduste kohaselt.
- (17) Müüjate ja tarbijate jaoks selguse ja kindluse loomiseks tuleks käesolevas direktiivis määratleda mõiste „leping”. See määratlus järgib peaks järgima kõigi liikmesriikide ühiseid traditsioone, sätestades, et kohustuste tekkimiseks peab olema sellekohane kokkulepe või et lepingu olemasoluks on vajalikud kokkulepe, mille alusel tekivad kohustused või muud õiguslikud tagajärjed.
- (18) Selleks et tasakaalustada õiguskindluse nõuet õigusnormide sobiva paindlikkusega, tuleks iga viidet käesolevas direktiivis sellele, mida isik peab teadma või tegema või mida saab isikult konkreetses olukorras eeldada, mõista viitena sellele, mida saab isikult konkreetses olukorras mõistlikult eeldada. Mõistlikkuse standard tuleks kindlaks teha objektiivselt, võttes arvesse tehingu olemust ja eesmärki, konkreetsed asjaolusid ning asjaomaste poolte tavasid ja praktikat. Eelkõige tuleks objektiivselt kindlaks määrata mõistlik aeg parandustööde tegemiseks või asendamiseks, võttes arvesse kauba ja selle mittevastavuse laadi.
- (19) Et tagada selgus selles, mida tarbija võib kaubalt oodata ja mille eest vastutab müüja, kui ootusi ei täideta, on oluline ühtlustada täielikult lepingutingimustele vastavuse kindlakstegemise normid. Subjektiivsete ja objektiivsete kriteeriumide kogumi kohaldamine peaks kaitsma müügilepingu mõlema poole õigustatud huve. Lepingutingimustele vastavust tuleks hinnata, võttes arvesse mitte ainult neid nõudeid, mis on tegelikult sätestatud lepingus, sealhulgas lepingueelses teabes, mis on lepingu lahutamatu osa, vaid ka teatud objektiivseid nõudeid selles suhtes, mida kaubalt tavaliselt eeldatakse, eeskätt seoses otstarbekohasuse, pakendi, paigaldusjuhiste ning tavapäraste omaduste ja toimivusega.

- (20) Suur hulk tarbekaupu tuleb enne paigaldada, kui tarbija saab neid otstarbekohaselt kasutada. Seetõttu tuleks kauba ebaõigest paigaldamisest tulenev mittevastavus lugeda võrdseks lepingutingimustele mittevastavusega, kui kauba paigaldas müüja või seda tehti tema järelevalve all, samuti siis, kui kauba paigaldas tarbija, kuid ebaõige paigaldus on tingitud ebaõigetest paigaldusjuhistest.
- (21) Vastavus peaks hõlmama materiaalseid ja õiguslikke puudusi. Kolmandate isikute õigused ja muud õiguslikud puudused võivad tegelikult takistada tarbijal kasutamast kaupa lepingu kohaselt, kui õiguste omaja sunnib tarbijat lõpetama nende õiguste rikkumise. Seetõttu peaks müüja tagama, et kaubad on vabad kõigist kolmanda isiku õigustest, mis ei lase tarbijal kaupa lepingu kohaselt kasutada.
- (22) Kuigi lepingule vastavuse kriteeriumide osas tuleks tagada lepinguvabadus, et vältida kõrvalehoidmist vastutuse eest mittevastavuse korral ja tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse, peaks vastavuskriteeriume ja ebaõiget paigaldamist käsitlevatest kohustuslikest normidest olema võimalik teha tarbija kahjuks erandeid ainult siis, kui tarbijale on sellest sõnaselgelt teatatud ja ta on andnud lepingu sõlmimisel selleks selge nõusoleku.
- (23) Tarbekaupade pikema vastupidavuse tagamine on oluline jätkusuutlikumate tarbimisharjumuste kujunemiseks ja ringmajanduseni jõudmiseks. Samuti on usalduse suurendamiseks ~~ühise siseturu toimimise~~ vastu väga tähtis hoida mittevastavad tooted liidu turult eemal, tugevdades turujärelevalvet ja pakkudes ettevõtjatele õigeid stiimuleid. Seetõttu on tooteid käsitlev liidu õigusakt kõige kohasem viis eri tooterühmadele ja -liikidele vastupidavusega ja muude toodetega seotud nõuete kehtestamiseks, kasutades selle eesmärgi järgi kohandatud kriteeriume. Seega peaks käesolev direktiiv täiendama sellistes liidu sektoritootepõhistes õigusaktides järgitavaid eesmärke. Kui mis tahes lepingueelses teabes, mis on müügilepingu osa, on märgitud konkreetne teave vastupidavuse kohta, peaks tarbijal olema võimalik toetuda sellele kui osale vastavuskriteeriumidest.
- (24) Õiguskindluse suurendamine nii tarbijate kui ka müüjate jaoks eeldab, et selgelt osutatakse aeg, millal tuleks lepingus hõlmatud kaupade vastavust hinnata. Sidususe tagamiseks käesoleva direktiivi ja direktiivi 2011/83/EL vahel on asjakohane viidata riisiko ülemineku ajale kui kauba vastavuse hindamise ajale. Ent juhul, kui kaup tuleb paigaldada, tuleks asjaomast aega kohandada.
- (25) Kui liikmesriikidele jäetakse võimalus säilitada tarbijate jaoks teatamise kohustus, võib see viia selleni, et tarbijad kaotavad kergesti õiguse kasutada põhjendatud juhtudel õiguskaitsevahendit, kui teatamisega jäädakse hiljaks või teatamist ei toimu, seda eelkõige piiriüleste tehingute korral, kui kohaldatakse teise liikmesriigi õigust ja tarbija ei ole teadlik teise liikmesriigi õigusest tulenevast teatamise kohustusest. Seetõttu ei tohiks tarbijatele kehtestada teatamise kohustust. Seega tuleks takistada liikmesriikidel säilitamast või kehtestamast tarbijale nõuet teatada müüjale lepingule mittevastavusest teatava tähtaja jooksul.
- (26) Et ettevõtjatel oleks võimalik lähtuda kogu liidus ühtsest normistikust, on vaja täielikult ühtlustada ajavahemik, mille vältel pöördub mittevastavuse tõendamise kohustus tarbija kasuks. Esimese kahe aasta jooksul peaks tarbija selleks, et ta saaks tugineda mittevastavuse eeldusele, ~~osutama selleüksnes tõendama~~, et kaup ei vasta lepingutingimustele, ilma et tal oleks vaja tõendada ka seda, et kauba mittevastavus oli tegelikult olemas kauba lepingutingimustele ~~vastamise vastavuse tuvastamiseks ette nähtud~~ ajal. Selleks et parandada õiguskindlust lepingutingimustele mittevastavuse korral kasutada olevate õiguskaitsevahendite osas ja kõrvaldada üks peamisi

~~digitaalset~~ ~~ühtset~~ siseturгу pärssivatest takistustest, tuleks õiguskaitsevahendite kasutamise kord täielikult ühtlustada. Eelkõige peaks tarbija saada esmalt valida parandamise ja asendamise vahel, mis aitaks säilitada lepingulist suhet ja vastastikust usaldust. Lisaks peaks tarbijatele parandamise nõudmise võimaluse andmine soodustama säästvat tarbimist ja võib aidata kaasa toodete paremale vastupidavusele.

- (27) Tarbija valikut parandamise ja asendamise vahel tuleks piirata ainult siis, kui valitud võimalus oleks võrreldes teise võimaliku valikuga ebamõistlik, võimatu või õigusvastane. Näiteks võib olla ebamõistlik nõuda kauba asendamist väikese kriimustuse korral, kui asendamine põhjustaks olulisi kulusid, samas kui kriimustuse saab kergesti parandada.
- (28) Kui müüja ei ole puudust kõrvaldanud parandamise või asendamise teel mõistliku aja jooksul ja ilma et see põhjustaks tarbija jaoks olulist ebamugavust, peaks tarbijal olema õigus hinnaalandusele või leping lõpetada. Eelkõige ~~peab~~ peaks tarbija jaoks rahuldav parandamine või asendamine toimuma mõistliku aja jooksul. Mis on mõistlik aeg, seda tuleb objektiivselt hinnata, arvestades kauba ja selle mittevastavuse laadi. Kui müüja ei ole mõistliku aja jooksul kauba puudust kõrvaldanud, ei peaks tarbija olema kohustatud nõustuma müüja uute katsetega kõrvaldada sama puudus.
- (29) Arvestades, et õigus mittevastavuse tõttu leping lõpetada on oluline õiguskaitsevahend, mida kohaldatakse juhul, kui parandamine või asendamine ei ole võimalik või ebaõnnestub, peaks tarbijal olema õigus lõpetada leping ka juhul, kui lepingutingimustele mittevastavus on väike. See annaks tugeva stiimuli lahendada kõik mittevastavuse juhtumid varajases staadiumis. Et muuta lepingu lõpetamise õigus tarbijate jaoks tulemuslikuks, peaks tarbijal olukordades, kus ta ostab mitu toodet, millest mõni on põhitootete tarvik, mida tarbija ei oleks soetanud ilma põhitooteta ja mille mittevastavus mõjutab põhitoodet, olema õigus leping lõpetada ka tarvikosade suhtes, isegi kui viimased vastavad lepingutingimustele.
- (30) Kui tarbija lõpetab lepingu mittevastavuse tõttu, ~~näeb~~ peaks käesolev direktiiv ette nägema ainult lõpetamise peamised tagajärjed ja nõuetekohase korra, eelkõige poolte kohustuse saadu tagastada. Seega ~~on~~ peaks müüja olema kohustatud hüvitama tarbija tasutud hinna ja tarbija ~~on~~ peaks olema kohustatud kauba tagastama.
- (31) Tarbijate jaoks lepingu lõpetamise õiguse tõhususe tagamiseks, vältides samas tarbija alusetut rikastumist, peaks tarbija kohustus tasuda kauba väärtuse vähenemise eest piirduma nende olukordadega, kus väärtuse vähenemine ületab tavapärase kasutamise käigus tekkiva väärtuse vähenemise. Igal juhul ei peaks tarbijal olema kohustust maksta rohkem, kui oli kauba kokkulepitud hind. Olukordades, kus kauba tagastamine on võimatu selle hävimise või kaotsimineku tõttu, peaks tarbija tasuma hävinud kauba rahalise väärtuse. Tarbija ei peaks aga olema kohustatud rahalist väärtust tasuma siis, kui hävimise või kaotsimineku põhjustas kauba mittevastavus lepingutingimustele.
- (32) Müüjate jaoks õiguskindluse ja tarbijate üldise usalduse suurendamiseks piiriüleste ostude tegemise vastu tuleb ühtlustada ajavahemik, mille jooksul vastutab müüja mis tahes mittevastavuse eest, mis on olemas ajal, mil tarbija saab kauba oma valdusse. Arvestades, et suur osa liikmesriike on näinud direktiivi 1999/44/EÜ rakendamisel ette kaheaastase ajavahemiku ja praktikas peavad turuosalised seda mõistlikuks, tuleks see ajavahemik säilitada.
- (33) Tarbijate suurema teadlikkuse ja liidu tarbijaõigusi käsitlevate normide lihtsama täitmise tagamiseks seoses lepingutingimustele mittevastavate kaupadega peaks

käesolev direktiiv ühitama aja, mille jooksul tõendamiskohustus pöördub tarbija kasuks, perioodiga, mil müüja vastutab kõikide puuduste eest.

- (34) Läbipaistvuse tagamiseks tuleks sätestada müügigarantiile teatavad läbipaistvuse nõuded. Lisaks ~~sätestatakse~~ tuleks käesoleva direktiiviga sätestada õiguskindluse parandamiseks ja tarbijate eksitamise vältimiseks nõue, et juhul kui reklaamis või lepingueelses teabes sisalduvad müügigarantii tingimused on tarbijale soodsamad kui need, mis sisalduvad garantiilubaduses, peaksid kehtima soodsamad tingimused. Samuti tuleks käesoleva direktiiviga ette näha normid, mis reguleerivad garantiilubaduse sisu ja seda, kuidas garantiilubadus tarbijatele kättesaadavaks tehakse. Liikmesriikidel peaks olema vabadus kehtestada norme, mis reguleerivad müügigarantiide käesoleva direktiiviga reguleerimata aspekte, tingimusel et need normid ei vähenda kaitset, mida pakuvad tarbijatele käesoleva direktiivi müügigarantiisid käsitlevad täielikult harmoneeritud sätted.
- (35) Arvestades, et müüja vastutab tarbija ees müüja või kolmanda isiku tegevusest või tegevusetusest tuleneva kauba lepingutingimustele mittevastavuse eest, on põhjendatud, et müüjal peaks olema võimalik kasutada õiguskaitsevahendeid isiku suhtes, kes vastutab tehingute ahela varasemas etapis. Käesolev direktiiv ei tohiks aga mõjutada lepinguvabaduse põhimõtet müüja ja teiste tehingute ahelas osalejate vahel. Üksikasjad selle õiguse kasutamise, eriti selle kohta, kelle vastu ja kuidas sellised õiguskaitsevahendeid kasutada, peaksid kehtestama liikmesriigid.
- (36) Isikutel ja organisatsioonidel, kellel on vastavalt liikmesriigi õigusele õigustatud huvi kaitsta tarbijate lepingulisi õigusi, peaks olema õigus algatada menetlusi kas kohtus või haldusasutuses, kes on pädev kaebusi lahendama või asjakohast kohtumenetlust algatama.
- (37) Käesolevas direktiivis ei piira miski rahvusvahelise eraõiguse normide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (ELÜ) nr 593/2008 ja määruse (EL) nr 1215/2012⁵⁰ kohaldamist.
- (38) Direktiivi 1999/44/EÜ tuleks ~~kehtetuks tunnistada muuta, et jätta selle kohaldamisalast välja kaugmüügilepingud.~~ Kehtetuks tunnistamise kuupäev peaks vastama käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtpäevale. Selleks et tagada liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud õigus- ja haldusnormide ühetaoline kohaldamine alates ülevõtmise tähtpäevast sõlmitud lepingute suhtes, ei tohiks käesolevat direktiivi kohaldada enne selle ülevõtmise tähtpäeva sõlmitud lepingute suhtes.
- (39) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004⁵¹ tuleks muuta, et täiendada selle lisa viitega käesolevale direktiivile, eesmärgiga lihtsustada käesoleva direktiivi jõustamisel tehtavat piiriülest koostööd.
- (40) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ⁵² tuleks muuta ja lisada selle lissasse viide käesolevale direktiivile, tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsed huvid on kaitstud.
- (41) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁵³ kohustuvad liikmesriigid

50 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012, ~~12. detsember 2012~~, kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud), ELT L 351, 20.12.2012, lk 1.

51 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004, ~~27. oktoober 2004~~, tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta, ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

52 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta, ELT L110, 1.5.2009, lk 30.

53 ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate riigisiseste õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.

- (42) ~~Et liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada~~ käesoleva direktiivi eesmärgie— aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tegeledes järjekindlal viisil lepinguõigusega seotud takistuste kaotamisega kaupade ~~internetimüügilt ja muult kaug~~ piiriüleselt müügilt liidus—~~piisavalt saavutada~~, kuna iga liikmesriik eraldi võttes ei ole võimeline kõrvaldama kehtivat õiguslikku killustatust, tagades oma õigusaktide sidususe teiste liikmesriikide õigusaktidega. Käesoleva direktiivi eesmärgid ~~vaid neid~~ on parem saavutada liidu tasandil, kõrvaldades lepinguõigusega seotud tõkked täieliku harmoneerimise teel. Seetõttu võib liit võtta käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (43) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 16, 38 ja 47,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse teatavad nõuded müüja ja tarbija vahel sõlmitud ~~kaug~~müügilepingutele, eelkõige normid, mis käsitlevad kaupade lepingutingimustele vastavust, õiguskaitsevahendeid lepingutingimustele mittevastavuse korral ja nende õiguskaitsevahendite kasutamist.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste osutamist käsitlevate ~~kaug~~lepingute suhtes. Kui müügileping hõlmab nii kaupade müüki kui ka teenuste osutamist, siis kohaldatakse direktiivi ainult kaupade müüki puudutava osa suhtes.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata sellise ~~püsiva~~ füüsilise andmekandja suhtes, mis sisaldab digitaalset sisu, kui ~~püsivat~~ füüsilist andmekandjat on kasutatud üksnes digitaalse sisu toimetamiseks tarbijale.
4. Liikmesriigid võivad jätta käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja müügilepingud, mille ese on kasutatud kaup, mida müüakse avalikul enampakkumisel, kus tarbijad saavad isiklikult osaleda.
45. Niivõrd, kuivõrd see ei ole direktiiviga reguleeritud, ei mõjuta käesolev direktiiv liikmesriikide üldist lepinguõigust, nagu norme lepingute koostamise, kehtivuse või õiguslike tagajärgede, sealhulgas lepingu lõpetamise tagajärgede kohta.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „müügileping” – leping, mille kohaselt müüja annab tarbijale üle või kohustub andma üle kauba omandiõiguse, sealhulgas kaup, mida tuleb valmistada või toota, ning tarbija tasub või võtab kohustuse tasuda selle ostuhinna;
- (b) „tarbija” – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- (c) „müüja” – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas ta on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega, sealhulgas tema nimel või ülesandel teiste isikute kaudu;
- (d) tootja – kauba valmistaja, kauba liitu importija või isik, kes on oma nime, kaubamärgi või muu tunnusmärgi kaubale asetanud ja esineb selle tootjana;
- (e) „kaup” – materiaalne vallasvara, välja arvatud
 - (a) esemed, mida müüakse sundkorras või muul seadusest tuleneval viisil,
 - (b) vesi, gaas ja elekter, välja arvatud juhul, kui need pannakse müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses;
- ~~(f) „kaugmüügi leping” – müüja ja tarbija vahel sõlmitav leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi või teenuste osutamise skeemi alusel ilma müüja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalviibimiseta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit, sealhulgas internetti, kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse;~~
- ~~(g) „püsiv andmekandja” – vahend, mis võimaldab tarbijal või müüjal säilitada isiklikult talle suunatud teavet nii, et seda saab tulevikus teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ning mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;~~
- (f) „müügigarantii” – müüja või tootja (garantii andja) poolt tarbija ees võetud kohustus lisaks oma seadusest tulenevale kohustusele kauba vastavuse tagamise osas hüvitada tarbijale kauba eest makstud hind või asendada või parandada kaup või hooldada seda mis tahes moel, kui kaubal puuduvad garantiilubaduses sätestatud omadused või see ei vasta mis tahes lepinguga mitteseotud nõuetele või lepingu sõlmimise ajal või selle eel kättesaadavale reklaamile;
- (g) „leping” – kokkulepe, mille alusel tekivad kohustused või muud õiguslikud tagajärjed;
- (h) „parandamine” – kauba viimine vastavusse lepinguga, kui kaup ei vasta lepingule;
- (i) „tasuta” – ilma kauba lepingutingimustega vastavusse viimisel ~~tekivateks vajalike~~ kuludeta, eelkõige posti-, töö- ja materjalikuludeta.

Artikkel 3

Ühtlustamise tase

Liikmesriigid ei säilita ega kehtesta sätteid, mis erinevad käesoleva direktiiviga kehtestatudest, sealhulgas ei rangemaid ega leebemaid sätteid, millega tagataks tarbijakaitse erinev tase.

Artikkel 4

Vastavus lepingutingimustele

1. Müüja tagab, et kaup vastab lepingutingimustele, st olenevalt asjaoludest
 - (a) kaup vastab koguselt, kvaliteedilt ja kirjelduselt lepingutingimustele, mis eeldab muu hulgas seda, et kui müüja näitab tarbijale näidist või mudelit, vastab kaup selle näidise või mudeli kvaliteedile ja kirjeldusele;
 - (b) kaup sobib kasutamiseks mis tahes konkreetsel eesmärgil, mille tarbija tegi müüjale teatavaks lepingu sõlmimisel ning mille müüja on heaks kiitnud, ning
 - (c) kaubal on samad omadused ja toimivus, mis on märgitud mis tahes lepingueelses avalduses, mis on lepingu lahutamatu osa.
2. Lepingutingimustele vastamiseks peab kaup täitma ka artiklites 5, 6 ja 7 esitatud nõuded.
3. Iga kokkulepe, mis välistab, kaldub kõrvale või muudab artiklite 5 ja 6 mõju tarbija kahjuks, kehtib ainult siis, kui tarbija teadis lepingu sõlmimise ajal kaubaga seotud eritingimusest ja kui tarbija on lepingu sõlmimisel eritingimusega sõnaselgelt nõustunud.

Artikkel 5

Kauba lepingutingimustele vastavuse nõuded

Kaup peab vastama olenevalt asjaoludest järgmistele nõuetele:

- (a) kaup sobib otstarbeks, milleks seda liiki kaupa tavaliselt kasutatakse;
- (b) kaup on üle antud koos selliste tarvikutega, sealhulgas pakendid, paigaldusjuhised või muud juhised, mille saamist tarbija võib eeldada, ning
- (c) kaup on sama liiki kauba tavapäraste omaduste ja talitlusvõimega, nagu tarbija võib eeldada, arvestades kauba laadi ning võttes arvesse avalikke avaldusi, mille on teinud müüja või muu isik tehingute ahela varasemas etapis või mis on tehtud nende nimel, välja arvatud juhul, kui müüja tõendab, et
 - i) müüja ei olnud ega võinud olla teadlik kõnealusest avaldusest;
 - ii) lepingu sõlmimise ajaks oli avaldust parandatud või
 - iii) avaldus ei saanud mõjutada kauba ostmist.

Artikkel 6

Ebaõige paigaldamine

Kui kaup on paigaldatud ebaõigesti, loetakse ebaõigest paigaldamisest tulenev mittevastavus võrdseks kauba lepingutingimustele mittevastavusega, kui

- (a) kauba paigaldas müüja või seda tehti tema vastutusel või
- (b) kauba paigalduse pidi teostama tarbija ja tarbija seda tegi ning ebaõige paigaldamine tulenes puudulikest paigaldusjuhistest.

Artikkel 7

Kolmanda isiku õigus

Artiklis 8 määratud lepingutingimustele vastavuse kindlakstegemiseks ette nähtud ajal peab kaup olema vaba kolmanda isiku õigustest, sealhulgas intellektuaalomandile tuginevatest õigustest, nii et kaupa saab kasutada lepingu kohaselt.

Artikkel 8

Kauba lepingutingimustele vastavuse tuvastamise aeg

1. Müüja vastutab lepingule mittevastavuse eest, mis on olemas ajal, mil
 - (a) tarbija või tema nimetatud kolmas isik, kes ei ole vedaja, saab kauba oma valdusse või
 - (b) kaup antakse üle tarbija valitud vedajale, kui seda vedajat ei pakkunud müüja või kui müüja vedu ei paku.
2. Kui kauba paigaldas müüja või seda tehti tema vastutusel, loetakse, et tarbija on saanud kauba oma valdusse, kui kaup on paigaldatud. Kui kauba pidi paigaldama tarbija, loetakse, et tarbija on saanud kauba oma valdusse, kui tarbijal on olnud paigaldamiseks mõistlik aeg, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast lõikes 1 osutatud aega.
3. Eeldatakse, et lepingutingimustele mittevastavus, mis ilmneb kahe aasta jooksul alates lõigetes 1 ja 2 osutatud ajast, oli olemas lõigetes 1 ja 2 osutatud ajal, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus kauba või mittevastavuse laadiga.

Artikkel 9

Tarbija õiguskaitsevahendid lepingutingimustele mittevastavuse korral

1. Lepingutingimustele mittevastavuse korral on tarbijal õigus nõuda, et müüja viiks kauba tasuta vastavusse, parandades või asendades selle kooskõlas artikliga 11.
2. Parandamine või asendamine peab toimuma mõistliku aja jooksul ning ilma oluliste ebamugavusteta tarbijale, võttes arvesse kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija kaupa tahtis.
3. Tarbijal on õigus hinna võrdelisele alandamisele kooskõlas artikliga 12 või lõpetada leping kooskõlas artikliga 13, kui
 - (a) parandamine või asendamine on võimatu või õigusvastane;
 - (b) müüja ei ole kaupa parandanud või asendanud mõistliku aja jooksul;
 - (c) parandamine või asendamine oleks tarbija jaoks väga ebamugav või
 - (d) müüja on teatanud või nähtub see sama selgelt asjaoludest, et ta ei vii kaupa lepingutingimustega vastavusse mõistliku aja jooksul.
4. Tarbijal on õigus viivitada hinna veel maksmata osa tasumisega, kuni müüja on viinud kauba lepingutingimustega vastavusse.
5. Tarbija ei saa õiguskaitsevahendit kasutada ulatuses, milles lepingutingimustega mittevastavuse või selle tagajärjed on põhjustanud tarbija ise.

Artikkel 10

Kauba asendamine

1. Kui müüja asendab puudusega asja lepingutingimustele vastava asjaga, võtab müüja asendatud kauba oma kulul tagasi, kui pooled ei ole pärast seda, kui tarbija on müüjale puudusest teatanud, kokku leppinud teisiti.
2. Kui tarbija oli paigaldanud kauba kooskõlas selle laadi ja otstarbega enne puuduse ilmnemist, hõlmab kohustus võtta asendatud kaup tagasi puudusega kauba eemaldamist ja asenduskauba paigaldamist või sellega seotud kulude kandmist.
3. Tarbija ei pea maksma kauba kasutamise eest selle asendamisele eelneva aja jooksul.

Artikkel 11

Tarbija valik parandamise ja asendamise vahel

Tarbija võib valida parandamise ja asendamise vahel, välja arvatud juhul, kui üks neist on võimatu või õigusvastane või teise võimalusega võrreldes müüjale ebamõistlikult kulukas, võttes arvesse kõiki asjaolusid, sealhulgas:

- (a) väärtust, mis kaubal oleks juhul, kui lepingutingimustele mittevastavust ei esineks;
- (b) lepingutingimustele mittevastavuse olulisust;
- (c) võimalust kasutada alternatiivset õiguskaitsevahendit ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale.

Artikkel 12

Hinna alandamine

Hinda alandatakse võrdeliselt tarbija saadud kauba väärtuse suhtele kauba lepingutingimustele vastavuse väärtusesse.

Artikkel 13

Tarbija õigus leping lõpetada

1. Tarbijal on õigus leping lõpetada, teatades sellest müüjale mis tahes viisil.
2. Kui lepingutingimustele mittevastavus on seotud ainult mõne lepingu alusel üleantud kaubaga ja kui vastavalt artiklile 9 on alust leping lõpetada, võib tarbija lepingu lõpetada ainult nende kaupade osas ja mis tahes muude kaupade osas, mille tarbija soetas mittenõuetekohase kauba tarvikuna.
3. Kui tarbija lõpetab lepingu tervikuna või mõne lepingu alusel üleantud kauba osas kooskõlas lõikega 2,
 - (a) hüvitab müüja tarbijale tasutud hinna põhjendamatult viivitusega ja mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates teate saamisest ning kannab hüvitamisega kaasnevad kulud;
 - (b) tagastab tarbija müüja kulul müüjale kauba põhjendamatult viivitusega ja mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates lepingu lõpetamise teate saatmisest;
 - (c) kui kaup ei ole selle hävimise või kadumise tõttu võimalik tagastada, tasub tarbija müüjale rahalise väärtuse, mis oleks mittevastaval kaubal olnud päeval, mil tagastamine pidanuks toimuma, kui kaup oleks olnud selle kuupäevani hävimata või kaotsi minemata tarbija valduses, välja arvatud juhul, kui

hävimine või kaotsimineki oli tingitud kauba mittevastavusest lepingutingimustele, ning

- (d) tarbija maksab kinni kauba väärtuse vähenemise üksnes ulatuses, milles väärtuse vähenemine ületab tavapärasest kasutamisest tuleneva väärtuse vähenemise. Väärtuse vähenemisest tulenev makse ei saa olla suurem kauba eest makstud hinnast.

Artikkel 14

Tähtajad

Tarbijal on kauba lepingutingimustele mittevastavuse korral õigus kasutada õiguskaitsevahendit, kui mittevastavus ilmneb kahe aasta jooksul kauba lepingutingimustele vastamisevuse tuvastamiseks ettenähtud ajast. Kui artikliga 9 sätestatud õiguste kasutamiseks on riigisiseste õigusaktidega kehtestatud aegumistähtajad, siis ei või kõnealune tähtaeg olla lühem kui kaks aastat kauba lepingutingimustele vastamisevuse tuvastamiseks ettenähtud ajast.

Artikkel 15

Müügigarantiid

1. Müügigarantii on garantii andjale siduv tingimustel, mis on sätestatud
 - (a) müüja antud lepingueelses teabes, sealhulgas mis tahes lepingueelses avalduses, mis on lepingu lahutamatu osa;
 - (b) enne lepingu sõlmimist avaldatud reklaamis ja
 - (c) garantiilubaduses.Kui garantii sisalduvad tingimused on tarbija jaoks ebasoodsamad kui müüja antud lepingueelses teabes või reklaamis esitatud tingimused, on müügigarantii siduv tingimustel, mis on sätestatud müügigarantiiga seotud lepingueelses teabes või reklaamis.
2. Garantii tehakse kättesaadavaks püsival andmekandjal ning see koostatakse lihtsas ja arusaadavas keeles. See peab sisaldama järgmist:
 - (a) tarbija selgelt sõnastatud seadusest tulenevad õigused, nagu on ette nähtud käesoleva direktiiviga, ja selge kinnitus, et müügigarantii ei mõjuta neid õigusi, ning
 - (b) garantii tingimused, mis lähevad kaugemale tarbija seadusest tulenevatest õigustest, teave kestuse, ülekantavuse, territoriaalse kohaldamisala ning mis tahes selliste kulude olemasolu kohta, mis võivad tarbijale müügigarantii kasutamisel tekkida, garantii andja nimi ja aadress, ning kui vastutav on muu isik kui garantii andja, siis isik, kellele tuleb esitada mis tahes nõuded, ja nõude esitamise kord.
3. Käesoleva artikli tähenduses on „püsiv andmekandja“ vahend, mis võimaldab pooltel säilitada isiklikult neile suunatud teavet nii, et sellele on teabe eesmärgiga vastavuses oleva aja jooksul võimalik hilisemaks kasutamiseks ligi pääseda, ja mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada.

- ~~3.4.~~ Mittevastavus lõikele 2 ei mõjuta müügarantii siduvust garantii andja jaoks.
- ~~4.5.~~ Liikmesriigid võivad sätestada müügarantiide kohta täiendavaid kehtestada norme, mis reguleerivad müügarantiide käesoleva artikliga reguleerimata aspektitingimused, et need ei vähenda käesolevas artiklis sätestatud kaitset.

Artikkel 16

Tagasinõude õigus

Kui müüja vastutab tarbija ees kauba lepingutingimustele mittevastavuse tõttu, mis tuleneb tehingute ahelas varasema etapi isiku tegevusest või tegevusetusest, on müüjal õigus kasutada tehingute ahelas vastutava isiku või vastutavate isikute vastu õiguskaitsevahendeid. Vastutav isik, kelle vastu müüja võib kasutada õiguskaitsevahendit, ning asjaomased vahendid ja nende kasutamise kord määratakse kindlaks liikmesriikide õigusaktidega.

Artikkel 17

Jõustamine

1. Liikmesriigid tagavad piisavad ja tõhusad vahendid, et tagada käesoleva direktiivi järgimine.
2. Lõikes 1 osutatud vahendite hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt üks või mitu järgmistest liikmesriigi õigusega määratud asutustest võib/võivad kooskõlas liikmesriigi õigusega pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole, et tagada käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide kohaldamine:
 - a) avalik-õiguslikud asutused või nende esindajad;
 - b) tarbijaorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi tarbijaid kaitsta;
 - c) kutseorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi meetmeid võtta.

Artikkel 18

Sätete kohustuslikkus

Iga lepinguline kokkulepe, mis välistab tarbija kahjuks käesolevat direktiivi üle võtvate riigisestse meetmete kohaldamist, kaldub neist kõrvale või muudab nende mõju enne, kui tarbija teatab müüjale kauba lepingule mittevastavusest, ei ole tarbijale siduv, välja arvatud juhul, kui lepingupooled välistavad artiklite 5 ja 6 nõuete mõju, kalduvad sellest kõrvale või muudavad seda kooskõlas artikli 4 lõikega 3.

Artikkel 19

Direktiivi 1999/44/EÜ, määruse (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ muudatused

1. Direktiivi 1999/44/EÜ artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

~~„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad tarbekaupade müüglepingutega, mis ei ole kaugmüüglepingud, ja nendega seotud garantiide teatavaid aspekte, et tagada tarbijakaitse ühtlane minimaalne tase siseturul.“~~

b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkt f asendatakse järgmisega:

~~„f) „parandamine” – tarbekauba viimine vastavusse müügilepinguga, kui kaup ei vasta lepingule;”~~

ii) lisatakse järgmine punkt:

~~„g) „kaugmüügileping” – müüja ja tarbija vahel sõlmitud leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi või teenuste osutamise skeemi alusel ilma müüja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalviibimiseta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit, sealhulgas interneti, kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse”.~~

21. Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine asendatakse punkt 11 järgmisega:

~~„22. Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX.XX.201X. aasta direktiiv (EL) N/XXX kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT ...).”~~

32. Direktiivi 2009/22/EÜ I lisasse lisatakse järgmine asendatakse punkt 7 järgmisega:

~~„467. Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX.XX.201X. aasta direktiiv (EL) N/XXX kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT ...).”~~

Artikkel 20

Üleminekusätted

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mis on sõlmitud enne [kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist].
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme kohaldatakse alates [kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] kõigi alates sellest kuupäevast sõlmitud lepingute suhtes.

Artikkel 21

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ kehtetuks tunnistamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta tunnistatakse kehtetuks alates [kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt 1. lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 202

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile siseriiklike õigusnormide teksti, mille nad võtavad vastu käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas.

Artikkel 243

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Artiklit 19 hakatakse aga kohaldama alates [kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Artikkel 224

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja